

Spis treści

Wykaz skrótów	XIX
Wykaz autorów	XXIII
Rozdział I. Świadczenia rodzinne – rodzaje i charakter (<i>Piotr Mrozek</i>)	1
1. Rodzaje świadczeń rodzinnych	1
2. Organizacja działu związana z przyznawaniem prawa do świadczeń rodzinnych	3
2.1. Organizacja działu związana z przyznawaniem prawa do świadczeń rodzinnych – uwarunkowania prawne	3
2.2. Przygotowanie działu (komórki) odpowiedzialnego za przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych do nowego okresu świadczeniowego	3
2.2.1. Zagadnienia ogólne	3
2.2.2. Zabezpieczenie odpowiedniej liczby wniosków wraz z koniecznymi załącznikami	4
2.2.3. Działania informacyjne	4
2.2.4. Organizacja czasu pracy działu (komórki) odpowiedzialnego za przyznawanie świadczeń rodzinnych	5
2.2.5. Oddelegowanie jednego pracownika wyłącznie do prowadzenia postępowań administracyjnych	5
2.2.6. Szkolenia pracowników	6
2.2.7. Występowanie do różnych instytucji w celu ustalenia niezbędnych do rozpatrzenia wniosku informacji (danych), w tym weryfikacja oświadczeń	6
3. Postępowanie w razie wystąpienia trudności związanych z przyznawaniem prawa do świadczeń rodzinnych	6
3.1. Braki formalne w składanych przez wnioskodawcę dokumentach	6
3.2. Brak możliwości załatwienia sprawy w terminie	7
3.2.1. Przedłużenie terminu załatwienia sprawy	7
3.2.2. Wniesienie ponaglenia przez stronę postępowania	8
3.3. Zawieszenie postępowania	9

3.4. Ustalenie wysokości dochodu na członka w rodzinie	10
3.5. Ustalenie składu rodziny wnioskodawcy	10
4. Wzory	11
4.1. Wezwania do usunięcia braków formalnych	11
4.1.1. Wezwanie do poprawienia lub uzupełnienia złożonego wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego	11
4.1.2. Wezwanie do usunięcia braków formalnych złożonego wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego	12
4.1.3. Wezwanie do usunięcia braków formalnych oraz do poprawienia lub uzupełnienia wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego .	13
4.1.4. Wezwanie do dostarczenia tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd ustalający świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia	15
4.2. Zawiadomienie o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia	16
4.3. Wezwanie do udzielenia wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do zasiłku rodzinnego	17
4.4. Zawiadomienie o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy	19
4.5. Postanowienie o zawieszeniu postępowania administracyjnego	20
4.6. Postanowienie o wznowieniu zawieszonoego postępowania administracyjnego	22
4.7. Informacja dotycząca zasad ustalania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem do zasiłku rodzinnego oraz dokumentów niezbędnych do jego przyznania	23

Rozdział II. Procedura postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń

rodzinnych (Piotr Mrozek)	31
1. Zasiłek rodzinny	31
1.1. Wprowadzenie	31
1.2. Osoby uprawnione do zasiłku rodzinnego	31
1.2.1. Zagadnienia ogólne	31
1.2.2. Opiekun prawny i faktyczny dziecka	32
1.2.3. Osoba ucząca się	32
1.2.4. Zbieg prawa do świadczeń	33
1.3. Warunki przyznania prawa do zasiłku rodzinnego	34
1.3.1. Wysokość zasiłku rodzinnego i okres zasiłkowy	34
1.3.2. Wysokość kryterium dochodowego	36
1.3.3. Ustalenie składu rodziny – pojęcie rodziny i członków rodziny	37
1.3.4. Rodzaje dochodów	38
1.3.4.1. Zagadnienia ogólne	38
1.3.4.2. Dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne	41

1.3.4.3. Dochód uzyskany poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej	45
1.3.4.4. Dochód z gospodarstwa rolnego	45
1.3.4.5. Dochód, gdy dziecko pozostaje pod opieką opiekuna prawnego	47
1.3.5. Ustalenie dochodu rodziny	47
1.3.5.1. Ustalenie dochodu rodziny – czynności podejmowane przez organ	47
1.3.5.2. Dochód utracony	48
1.3.5.3. Dochód uzyskany	48
1.3.5.4. Ponowne zatrudnienie u tego samego pracodawcy	50
1.4. Wniosek i dokumenty konieczne do ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego	54
1.4.1. Wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego	54
1.4.1.1. Zakres informacji we wniosku i organ właściwy do jego złożenia	54
1.4.1.2. Złożenie wniosku i załączników drogą elektroniczną	55
1.4.2. Załączniki do wniosku o ustalenie prawa do zasiłku	57
1.4.2.1. Katalog wymaganych załączników do wniosku	57
1.4.2.2. Poświadczanie zgodności odpisu dokumentu z oryginałem	60
1.4.2.3. Dodatkowe oświadczenia lub zaświadczenia	61
1.4.3. Obowiązek organu samodzielnego pozyskania informacji i dokumentów od innych organów	61
1.4.4. Rejestr centralny	63
1.5. Warunki, w których prawo do zasiłku rodzinnego nie przysługuje	65
1.5.1. Zagadnienia ogólne	65
1.5.2. Przebywanie w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i w pieczy zastępczej	66
1.5.3. Osoba uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko	66
1.5.4. Brak zasądzonych świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka od rodzica	67
1.5.5. Zasiłek rodzinny, gdy osoba uprawniona lub członek rodziny przebywa za granicą	67
1.6. Trudności związane z przyznaniem prawa do zasiłku rodzinnego – sytuacje praktyczne	69
1.7. Obowiązek poinformowania strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań	71
1.8. Rodzaje decyzji	71
2. Dodatki do zasiłku rodzinnego	72
2.1. Zagadnienia ogólne	72
2.2. Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	72
2.2.1. Warunki przyznania prawa do dodatku z tytułu urodzenia dziecka ..	72

2.2.2. Wniosek o ustalenie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka i wymagane dokumenty	73
2.2.3. Trudności związane z przyznaniem prawa do dodatku z tytułu urodzenia dziecka – sytuacje praktyczne	74
2.3. Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	75
2.3.1. Warunki przyznania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	75
2.3.2. Wniosek o ustalenie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego i wymagane dokumenty	77
2.3.3. Trudności związane z przyznaniem prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – sytuacje praktyczne	77
2.4. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	80
2.4.1. Warunki przyznania prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	80
2.4.2. Trudności związane z przyznaniem prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka – sytuacje praktyczne	81
2.5. Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	82
2.6. Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	83
2.7. Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	84
2.8. Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	85
2.8.1. Warunki przyznania prawa do dodatku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	85
2.8.2. Wniosek o ustalenie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania i wymagane dokumenty	86
2.9. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	87
2.9.1. Warunki przyznania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	87
2.9.2. Wniosek o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka oraz wymagane dokumenty	89
2.9.3. Trudności związane z przyznaniem prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – sytuacje praktyczne	89
3. Wzory	90
3.1. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego (spełnione kryterium z art. 5 ust. 1 ŚwRodzU)	90
3.2. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego (spełnione kryterium z art. 5 ust. 2 ŚwRodzU)	92
3.3. Decyzja odmowna w sprawie przyznania prawa do zasiłku rodzinnego	94
3.4. Decyzja odmowna w sprawie przyznania prawa do zasiłku rodzinnego – na jedno dziecko	96

3.5. Decyzja odmowna w sprawie przyznania prawa zasiłku rodzinnego – okresowa	98
3.6. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu urodzenia dziecka	101
3.7. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	103
3.8. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu samotnego wychowania dziecka	105
3.9. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	107
3.10. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	110
3.11. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	112
3.12. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	114
3.13. Decyzja przyznająca prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	116
3.14. Decyzja odmawiająca przyznania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	118
3.15. Decyzja odmawiająca przyznania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – niezasądzone alimenty na dziecko	121
3.16. Pismo do Marszałka Województwa dotyczące zastosowania koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	123
3.17. Zawiadomienie o przekazaniu wniosku do organu właściwego	124
3.18. Decyzja o umorzeniu postępowania na podstawie art. 105 § 1 KPA	126
3.19. Decyzja o umorzeniu postępowania na podstawie art. 105 § 2 KPA	128
3.20. Oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do odwołania	130
3.21. Zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego	131
Rozdział III. Procedura ustalenia prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w razie przekroczenia kryterium dochodowego i zastosowania zasady „złotówka za złotówkę” (Piotr Mrozek)	133
1. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego w razie przekroczenia kryterium dochodowego	133
1.1. Wprowadzenie	133
1.2. Zasada „złotówka za złotówkę” – procedura postępowania	135
1.2.1. Etap I – wyliczenie dochodu na członka rodziny	135
1.2.2. Etap II – wyliczenie kwoty przekroczenia kryterium dochodowego dla całej rodziny	135
1.2.3. Etap III – łączna kwota zasiłków wraz z dodatkami	136

1.2.4. Etap IV – wyliczenie miesięcznej łącznej kwoty zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, przysługujących rodzinie w razie zastosowania zasady „złotówka za złotówkę”	137
1.2.5. Etap V – uzyskanie dochodu, zmiana składu rodziny, utrata dochodu	137
2. Zastosowanie zasady „złotówka za złotówkę” – przykłady	138
3. Wzory	144
3.1. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 3a ŚwRodzU – na cały okres zasiłkowy	144
3.2. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 3a ŚwRodzU – na część okresu zasiłkowego	147
3.3. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 3a ŚwRodzU – na cały okres zasiłkowy, różne miesięczne kwoty zasiłków rodzinnych	151
3.4. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 3a ŚwRodzU – na część okresu zasiłkowego, różne miesięczne kwoty zasiłków rodzinnych	154
3.5. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 3a ŚwRodzU – na cały okres zasiłkowy, różne miesięczne kwoty zasiłków rodzinnych w związku z podjęciem zatrudnienia	158
Rozdział IV. Świadczenie rodzicielskie (Piotr Mrozek)	163
1. Zagadnienia ogólne	163
2. Osoby uprawnione	163
2.1. Zagadnienia ogólne	163
2.2. Świadczenie dla matki lub ojca	164
2.3. Świadczenia dla opiekuna, rodziny zastępczej i osoby, która przysposobiła dziecko	165
2.3.1. Świadczenia dla opiekuna faktycznego dziecka	165
2.3.2. Świadczenie dla rodziny zastępczej	165
2.3.3. Świadczenie dla osoby, która przysposobiła dziecko	165
3. Warunki przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego	166
3.1. Okres, na który przysługuje świadczenie	166
3.2. Termin przyznania świadczenia	166
3.3. Wysokość świadczenia rodzicielskiego	167
3.4. Świadczenie rodzicielskie a pobieranie zasiłku dla bezrobotnych	167
3.5. Jedno świadczenie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci	168
3.6. Świadczenie rodzicielskie a inne świadczenia	168
4. Warunki, w których prawo do świadczenia rodzicielskiego nie przysługuje	169
5. Wzory	170

5.1. Decyzja przyznająca prawo do świadczenia rodzicielskiego, gdy wnioskodawcą jest matka (wniosek złożony w ciągu 3 miesięcy od narodzin dziecka)	170
5.2. Decyzja przyznająca prawo do świadczenia rodzicielskiego na dziecko, gdy wnioskodawcą jest matka (wniosek złożony po upływie 3 miesięcy od narodzin dziecka)	173
5.3. Decyzja przyznająca prawo do świadczenia rodzicielskiego na dziecko, gdy wnioskodawcą jest ojciec (wniosek złożony w ciągu 3 miesięcy od śmierci matki dziecka)	176
5.4. Decyzja przyznająca prawo do świadczenia rodzicielskiego na dziecko, gdy wnioskodawcą jest ojciec (wniosek złożony po upływie 3 miesięcy od śmierci matki dziecka)	179
5.5. Decyzja odmawiająca przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego na dziecko (zbieg uprawnień)	182
5.6. Decyzja odmawiająca przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego na dziecko (prawo do zasiłku macierzyńskiego)	184
Rozdział V. Świadczenia opiekuńcze (Piotr Mrozek)	187
1. Zasiłek pielęgnacyjny	187
1.1. Osoby uprawnione	187
1.2. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego i okres, na który jest przyznawany	188
1.3. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego	188
1.3.1. Dokumenty konieczne do przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego	188
1.3.2. Ocena formalna dokumentów koniecznych do przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego	189
1.3.3. Ocena merytoryczna dokumentów koniecznych do przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, w tym ocena oświadczeń składanych przez wnioskodawcę	190
1.3.4. Ustalenie momentu nabycia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego	191
1.4. Warunki, w których prawo do zasiłku pielęgnacyjnego nie przysługuje	193
1.5. Postępowanie organu w razie zmiany sytuacji wnioskodawcy mającej wpływ na prawo do zasiłku pielęgnacyjnego	194
2. Specjalny zasiłek opiekuńczy	195
2.1. Osoby uprawnione	195
2.1.1. Krąg uprawnionych do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego zgodny z KRO	195
2.1.2. Rolnicy i ich bliscy jako osoby uprawnione	196
2.1.3. Osoba wymagająca opieki	196
2.2. Warunki nabycia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego	197
2.2.1. Niepodejmowanie lub rezygnacja z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej	197

2.2.2. Kryterium dochodowe	198
2.2.3. Rodzinny wywiad środowiskowy w celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełnienia warunków do przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego	199
2.3. Dokumenty konieczne do przyznania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego	199
2.4. Warunki, w których prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego nie przysługuje	199
2.5. Trudności w ocenie istnienia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego .	200
3. Świadczenie pielęgnacyjne	201
3.1. Osoby uprawnione	201
3.1.1. Zagadnienia ogólne	201
3.1.2. Inne osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny	201
3.1.3. Rolnicy i ich bliscy jako osoby uprawnione	202
3.1.4. Osoba wymagająca opieki	203
3.2. Warunki nabycia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	203
3.2.1. Niepodejmowanie lub rezygnacja z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej	203
3.2.2. Data powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki	204
3.2.3. Dokumenty konieczne do przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	205
3.2.4. Rodzinny wywiad środowiskowy w celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełnienia warunków do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego	206
3.3. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego i okres, na który jest przyznawane	206
3.4. Warunki, w których prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nie przysługuje	207
3.5. Trudności w ocenie istnienia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	208
4. Zasiłek dla opiekuna	209
4.1. Zagadnienia ogólne	209
4.2. Osoby uprawnione	209
4.3. Warunki nabycia prawa do zasiłku dla opiekunów	210
4.3.1. Warunki przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego zgodnie z ŚwRodzU w brzmieniu obowiązującym 31.12.2012 r.	210
4.3.2. Wysokość zasiłku dla opiekunów i okres, na który jest przyznawany	211
4.3.3. Zarejestrowanie w PUP jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego	212
4.3.4. Rolnicy i ich bliscy jako uprawnieni do zasiłku dla opiekuna	212
4.3.5. Ubezpieczenie osoby pobierającej zasiłek dla opiekuna	212
4.4. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekunów	213

4.4.1. Wszczęcie postępowania na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek dla opiekuna	213
4.4.2. Upływ ważności orzeczenia i uzyskanie nowego – kontynuacja prawa do zasiłku dla opiekuna	213
4.5. Warunki, w których prawo do zasiłku dla opiekuna nie przysługuje	214
5. Wzory	215
5.1. Decyzja przyznająca prawo do zasiłku pielęgnacyjnego	215
5.2. Decyzja odmawiająca prawa do zasiłku pielęgnacyjnego	217
5.3. Decyzja przyznająca prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego	219
5.4. Decyzja odmawiająca prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego	222
5.5. Decyzja przyznająca prawo do świadczenia pielęgnacyjnego	225
5.6. Decyzja odmawiająca prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	228
5.7. Decyzja zmieniająca decyzję przyznającą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego	230
5.8. Przyznanie zasiłku dla opiekuna w trybie kontynuacji	233
5.9. Odmowa przyznania zasiłku dla opiekuna w trybie kontynuacji	236
Rozdział VI. Postępowanie odwoławcze przed samorządowym kolegium odwoławczym (Piotr Mrozek)	239
1. Tryb postępowania w razie złożenia odwołania od decyzji organu I instancji – zagadnienia praktyczne	239
1.1. Odwołanie od decyzji organu I instancji – postępowanie strony	239
1.2. Odwołanie od decyzji organu I instancji – procedura postępowania organu I instancji	240
2. Rozstrzygnięcie odwołania przez samorządowe kolegium odwoławcze i dalszy tryb postępowania organu I instancji	242
2.1. Postępowanie wyjaśniające	242
2.2. Wydanie decyzji przez samorządowe kolegium odwoławcze	243
2.2.1. Możliwe rozstrzygnięcia samorządowego kolegium odwoławczego .	243
2.2.2. Utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji	243
2.2.3. Uchylenie zaskarżonej decyzji w całości albo w części i w tym zakresie orzeczenie co do istoty sprawy	244
2.2.4. Uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania w całości lub w części	247
2.2.5. Umorzenie postępowania odwoławczego	247
2.2.6. Uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji	248
3. Wzory	249
3.1. Decyzja administracyjna wydana w trybie art. 132 KPA – wzorcowa	249
3.2. Decyzja administracyjna wydana w trybie art. 132 KPA	251
3.3. Wniosek o uznanie decyzji organu wyższego stopnia jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa	253
3.4. Oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji	255

Rozdział VII. Procedury wzruszania ostatecznej decyzji administracyjnej <i>(Piotr Mrozek)</i>	257
1. Wzruszenie ostatecznej decyzji administracyjnej	257
2. Uchylenie ostatecznej decyzji administracyjnej	258
3. Zmiana ostatecznej decyzji administracyjnej	260
4. Wygaśnięcie decyzji administracyjnej	262
5. Stwierdzenie nieważności ostatecznej decyzji administracyjnej	263
5.1. Zastosowanie procedury stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej	263
5.1.1. Zagadnienia ogólne	263
5.1.2. Wadliwość decyzji polegająca na rażącym naruszeniu prawa	263
5.1.3. Wadliwość polegająca na wydaniu decyzji bez podstawy prawnej lub nieważność z mocy prawa	264
5.2. Tryb postępowania – zagadnienia praktyczne	264
6. Wznowienie postępowania administracyjnego	266
6.1. Zastosowanie procedury wznowienia postępowania administracyjnego w przypadku ostatecznej decyzji administracyjnej	266
6.2. Tryb wznowienia postępowania	267
6.3. Rodzaje decyzji administracyjnych kończących postępowanie w sprawie wznowienia postępowania	268
6.4. Tryb postępowania – zagadnienia praktyczne	269
7. Wzory	271
7.1. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego	271
7.2. Decyzja uchylająca prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami	272
7.3. Decyzja uchylająca prawo w części dotyczącej dodatku do zasiłku rodzinnego	275
7.4. Decyzja zmieniająca ostateczną decyzję za zgodą strony	277
7.5. Decyzja zmieniająca – wydana na podstawie art. 32 ust. 1a ŚwRodzU	280
7.6. Decyzja stwierdzająca wygaśnięcie decyzji wcześniejszej wydanej przez organ I instancji	282
7.7. Wniosek o stwierdzenie nieważności ostatecznej decyzji administracyjnej .	283
7.8. Postanowienie o wznowieniu postępowania administracyjnego	284
7.9. Decyzja administracyjna wydana w związku z ponownym rozpatrzeniem sprawy w trybie art. 151 § 1 pkt 2 KPA	286
Rozdział VIII. Procedura dochodzenia nienależnie wypłaconych świadczeń rodzinnych <i>(Piotr Mrozek)</i>	291
1. Dochodzenie nienależnie wypłaconych świadczeń rodzinnych	291
1.1. Postępowanie administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	291
1.1.1. Definicja świadczeń nienależnie pobranych	291
1.1.2. Wszczęcie postępowania administracyjnego	292

1.1.3. Ustalenie wysokości należności i ich dochodzenie	293
1.1.4. Ustalenie spłaty należności	293
1.1.5. Zwrot świadczeń wypłaconych po śmierci osoby uprawnionej	294
1.1.6. Zwrot zasiłku pielęgnacyjnego jako kwoty nienależnie pobranej	295
1.2. Rodzaje decyzji administracyjnych związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami rodzinnymi	295
1.2.1. Zagadnienia ogólne	295
1.2.2. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona w trybie art. 32 ust. 1 ŚwRodzU w związku z art. 163 KPA – z potrąceniem z bieżących wypłat	296
1.2.3. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona w trybie art. 155 KPA w związku z art. 32 ust. 2 ŚwRodzU – z potrąceniem z bieżących wypłat	296
1.2.4. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona w trybie art. 32 ust. 1 ŚwRodzU w zw. z art. 163 KPA – z rozłożeniem na raty i potrąceniem z bieżących wypłat	297
1.2.5. Decyzja w sprawie częściowego umorzenia nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego oraz rozłożenia na raty pozostałej do spłaty kwoty	297
1.2.6. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona w wyniku wznowienia postępowania administracyjnego i odmowy przyznania prawa do zasiłku rodzinnego – w trybie art. 151 § 1 KPA w zw. z art. 145 § 1 pkt 5 KPA	298
1.2.7. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, której organ wyższego stopnia stwierdził nieważność w związku z wydaniem jej bez podstawy prawnej lub z rażącem naruszeniem prawa – w trybie art. 156 § 1 pkt 2 KPA	298
1.2.8. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, uchyloną w trybie art. 32 ust. 1 ŚwRodzU w zw. z art. 163 KPA – w związku z podjęciem zatrudnienia u tego samego pracodawcy przed upływem 3 miesięcy	298
1.2.9. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego wypłaconego innej osobie niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie rodzinne, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję	299
2. Wzory	299
2.1. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia, czy świadczenia wypłacone na podstawie decyzji administracyjnej były świadczeniami nienależnie pobranymi	299
2.2. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona w trybie art. 32 ust. 1 ŚwRodzU w związku z art. 163 KPA z potrąceniem z bieżących wypłat	301

2.3. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona w trybie art. 155 KPA w związku z art. 32 ust. 2 ŚwRodzU – z potrąceniem z bieżących wypłat	305
2.4. Decyzja w sprawie rozłożenia na raty nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przypisanego do zwrotu i potrącania z bieżących wypłat	308
2.5. Decyzja w sprawie częściowego umorzenia nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego oraz rozłożenia na raty pozostałej do spłaty kwoty z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przypisanych do zwrotu	312
2.6. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona w wyniku wznowienia postępowania administracyjnego i odmowy przyznania prawa do zasiłku rodzinnego – w trybie art. 151 § 1 w związku z art. 145 § 1 pkt 5 KPA	316
2.7. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, której organ wyższego stopnia stwierdził nieważność w związku z wydaniem jej bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa – w trybie art. 156 § 1 pkt 2 KPA	321
2.8. Wniosek do podmiotu prowadzącego rachunek płatniczy oraz banku i spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej prowadzącej rachunek inny niż płatniczy, a także wydawcy instrumentu płatniczego w trybie art. 30a ust. 1 w związku z art. 30 ust. 2 pkt 5 ŚwRodzU	324
2.9. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, która została uchylona – w trybie art. 32 ust. 1 ŚwRodzU w związku z art. 163 KPA, w związku z art. 30 ust. 2 pkt 5 i art. 30a ust. 2 ŚwRodzU	325
2.10. Decyzja w sprawie nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego przyznanego decyzją, uchyloną w trybie art. 32 ust. 1 ŚwRodzU w zw. z art. 163 KPA – w związku z podjęciem zatrudnienia u tego samego pracodawcy przed upływem 3 miesięcy od utraty zatrudnienia	329
2.11. Zawiadomienie o potrącaniu należności z bieżących wypłat – art. 30 ust. 6 ŚwRodzU	332
Rozdział IX. Księgowanie świadczeń rodzinnych (Ewa Pawka-Nowak)	335
1. Świadczenia rodzinne jako zadania zlecone	335
2. Księgowania poszczególnych zdarzeń związanych ze świadczeniami rodzinnymi i opiekuńczymi	336
2.1. Zagadnienia ogólne	336
2.2. Wypłata świadczeń dla osób uprawnionych	336
2.3. Opłata składek ZUS na ubezpieczenia emerytalno-rentowe za osoby uprawnione	338
2.4. Należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń	339

2.5. Koszty obsługi świadczeń wypłaconych ze środków dotacji w rozdziale 85502	343
2.6. Umorzenie i odpis należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	343
Rozdział X. Akty prawne	345
1. Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1518 ze zm.)	345
2. Ustawa o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1428) wyciąg	390
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych z dnia 27 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1466)	400
4. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna z dnia 7 sierpnia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1238)	404
5. Obwieszczenie z dnia 27 lipca 2017 r. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości dochodu za rok 2016 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (M.P. z 2017 r. poz. 766)	406
6. Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2017 z dnia 7 listopada 2016 r. (M.P. z 2016 r. poz. 1103)	427
7. Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2016 r. z dnia 22 września 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 884)	427
8. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1257) – wyciąg	428